

Оскільки виклики часу створили потребу в удосконаленні системи забезпечення воєнної безпеки, яка б гарантувала надійний захист держави від зовнішніх та внутрішніх загроз, гідне сприйняття України на міжнародному рівні та відповідність критеріям членства України в ЄС і НАТО, вкрай необхідно оптимізувати медичне постачання в ЗСУ. Для досягнення поставлених завдань, пропонується розробити сучасні інформаційні логістичні системи, на основі новітніх інформаційних технологій. Їх впровадження дозволило б підняти ефективність управління матеріальними потоками на принципово новий рівень. Так, широке використання інформаційних технологій, які реалізовані на базі інтегрованих інформаційно-комунікаційних систем в логістичних системах істотно підвищують їх продуктивність, що відкриває перспективи і нові напрямки розвитку логістичних систем медичного постачання, котрі направлені на зміцнення боєздатності Збройних Сил України.

УДК: 615:004:378

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ СПЕЦІАЛІСТІВ З ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ ЗА ОСТАННІ 40 РОКІВ

Бойко А.І.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Ключові слова: інформація про лікарські засоби, фармацевтична інформатика, післядипломна підготовка провізорів, навчально-методичне забезпечення з фармацевтичної інформатики.

Вступ. У кінці ХХ – на початку ХХІ ст. сформовано нову дисципліну – фармацевтичну інформатику, яка у інтеграції з медичною інформатикою, застосовуючи загальну методологію інформатики та арсенал власних методів обробки інформації, використовуючи сучасну комп'ютерну техніку і ресурси всесвітньої мережі Інтернет, вивчає процеси пошуку, збору, перетворення, зберігання та розповсюдження фармацевтичної інформації. Основним предметом теоретичних досліджень та прикладних розробок вказаної дисципліни є інформація про лікарські засоби, значення якої систематично зростає у зв'язку з розвитком арсеналу ліків, новими даними про їх властивості та раціональне застосування.

Мета дослідження: Вивчити та проаналізувати шляхи становлення та динаміку розвитку післядипломної системи підготовки спеціалістів з фармацевтичної інформатики в Україні.

Основна частина: У докторській дисертації проф. Б.Л.Парновського (1978 р.) та монографії Р.М.Піняжко, Б.Л.Парновського “Вопросы фармацевтической информации” (1979 р.) було доведено необхідність спеціальної підготовки студентів з теорії та практики інформації про лікарські засоби. Фармацевтичні факультети в Україні впровадили у 10-му навчальному семестрі відповідну спеціалізацію “Фармацевтична інформація”. Реалізація вказаної ідеї з обґрунтуванням навчально-методичного забезпечення викладання підсилася після того, як у середині 80-х років у створених

навчально-виробничих аптеках вищих фармацевтичних навчальних закладів з'явилася електронно-обчислювальна техніка.

У 1987 р. Л.О.Гордієнко в Україні успішно захистила дисертаційне дослідження з оптимізації системи підготовки та удосконалення спеціалістів з фармацевтичної інформації де було обґрунтовано та впроваджено систему такої підготовки у ВУЗах, відповідні навчальні програми, методичне забезпечення а також методологію опрацювання інформаційних даних про лікарські засоби. Частина цих класичних принципів обробки даних про інформаційні масиви в галузі лікознавства використовується у сучасних умовах застосування комп'ютерної техніки та мережі Інтернет. Таким чином, підготовка провізорів з “Фармацевтичної інформатики” у ВУЗах України відбувається вже майже 30 років.

У 2007 р. при безпосередній участі кафедри організації і економіки фармації та технології ліків факультету післядипломної освіти (проф. Б.Л.Парновський, проф.О.М.Заліська, доц.Г.В.Крамаренко, доц. Г.Ю.Яцкова, ас.А.І.Бойко), обґрунтовано пропозицію про офіційне введення до програми та навчальних планів післядипломної підготовки провізорів дисципліни “Фармацевтична інформатика”. Навчальні плани та програми передатестаційних циклів 2009 р. зі спеціальностей „Загальна фармація”, „Організація та економіка фармації” (затвержені МОЗ України 11.12.2007 р.) передбачають опрацювання основних термінів та понять фармацевтичної інформатики, етапів її розвитку в Україні, принципів забезпечення лікарів та споживачів достовірною фармацевтичною інформацією, вивчення способів використання комп'ютерної техніки у фармації: використання інформаційно-пошукових систем, баз даних про лікарські засоби, можливостей мережі Інтернет для пошуку, отримання та передачі фармацевтичної інформації.

Відповідно до вищенаведеної структури викладання, нами підготовлений та виданий у 2010 р. навчальний посібник “Фармацевтична інформатика” (гриф “Рекомендовано Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України” (протокол №3 від 22.12.09), та гриф “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” (лист №1/11-159 від 20.01.10).

Далі ми вважали за доцільне поєднати проблематику післядипломного навчання з “Фармацевтичної інформатики” з експериментальним впровадженням в охорону здоров'я України електронних рецептів. Наша концепція базується на необхідності диференційованого вивчення інформаційного забезпечення комп'ютерного контролю електронних рецептів для провізорів і лікарів окремих спеціальностей. Відповідно, з 2012 р. ми розпочали цикли тематичного удосконалення для провізорів “Інформатизація рецептурного обігу в Україні”, а з 2013 р. проводимо планові заняття з лікарями-ендокринологами на регіональному рівні.

Висновок: Проведено аналіз стану та динаміки системи підготовки фармацевтичних спеціалістів з фармацевтичної інформатики в Україні. Конкретизовано цільовий, змістовий та операційно-діяльнісний компоненти на кожному етапі її розвитку.